

ŠTVORKVADRANTOVÝ IMPULZOVÝ MENIČ S BIPOLÁRNYM RIADENÍM

Úloha:

Štvorkvadrantový impulzový menič s bipolárnym riadením

- 1.) Zapojte a uveďte do činnosti štvorkvadrantový impulzový menič podľa schémy zapojenia. Na vstup meniča pripojte rekuperáčieschopný zdroj jednosmerného napätia. Nastavte hodnotu vstupného napätia $U_V = 50 \text{ V}$, obmedzenie vstupného prúdu $I_{V\max} = 8 \text{ A}$ a spínaciu frekvenciu meniča $f_S = 400 \text{ Hz}$.
- 2.) Preskúmajte priebehy záťažných veličín u_Z a i_Z pri čisto ohmickej záťaži. Porovnajme tvary týchto priebehov pri zmene striedy z v celom rozsahu. Taktiež pri tom merajte $U_{Z\text{str}}$ a $I_{Z\text{str}}$.
- 3.) Vzájomne porovnajme priebehy i_V (vstupný prúd), i_{T1} , i_{T2} , i_{T4} (prúdy tranzistorov) a i_Z (prúd záťaže) aspoň pri troch hodnotách striedy z ($z < 0,5$; $z = 0,5$; $z > 0,5$). Overte si, že pri R záťaži sa spätné diódy neuplatnia.
- 4.) Nastavte približne striedu $z = 0,65$ a pridávajte do záťaže postupne väčšiu indukčnosť. Pozorujte zmenu priebehov záťažových veličín. Stanovte, pri akej časovej konštante τ_Z nastala činnosť meniča len čisto v *I.* a *II.* kvadrante (dvojkvadrantová prevádzka s reverzáciou napätia).
- 5.) Aspoň pri troch rôznych hodnotách striedy z ($z < 0,5$; $z = 0,5$; $z > 0,5$) a konštantnej RL záťaži vzájomne porovnajme priebehy i_V (vstupný prúd), i_{T1} , i_{T2} , i_{T4} (prúdy tranzistorov), i_{D2} , i_{D4} (prúdy diód), u_Z (napätie záťaže) a i_Z (prúd záťaže); zmerajte $U_{Z\text{str}}$, $I_{Z\text{str}}$ a $I_{V\text{str}}$; a zanalyzujte v ktorých kvadrantoch činnosti sa menič aktuálne pohybuje.
- 6.) Do obvodu záťaže zapojte jednosmerný stroj JS , ktorý je pevnou mechanickou spojkou spojený s asynchrónnym motorom AM napájaným pomocou externého frekvenčného meniča eFM . Pomery v tomto sústrojenstve nastavte tak, aby sa vzhľadom na štvorkvadrantový impulzový menič jednalo o motorickú záťaž, teda aby JS pracoval ako motor. Pomocou AM meňte moment záťaže M_Z . Pri rôznych hodnotách striedy z ($z > 0,5$) presledujte priebehy u_Z , i_Z , i_{T1} , i_{T2} , i_{T4} , i_{D2} , i_{D4} a i_V ; a zmerajte hodnoty $U_{Z\text{str}}$, $I_{Z\text{str}}$ a $I_{V\text{str}}$. Vysvetlite, kedy a prečo sú niektoré priebehy konštantne v nule.
- 7.) Pomery v sústrojenstve nastavte teraz tak, aby vzhľadom na štvorkvadrantový impulzový menič išlo už o generátorickú záťaž, teda aby JS pracoval ako generátor. Pomocou AM meňte uhlovú rýchlosť generátora ω_G . Pri rôznych hodnotách striedy z ($z > 0,5$) presledujte priebehy u_Z , i_Z , i_{T1} , i_{T2} , i_{T4} , i_{D2} , i_{D4} a i_V ; a zmerajte $U_{Z\text{str}}$, $I_{Z\text{str}}$ a $I_{V\text{str}}$. Sledujte a vysvetlite, ako a v ktorých intervaloch sa rekuperuje energia generátora do napájacieho zdroja meniča. Taktiež presledujte a zanalyzujte v ktorých kvadrantoch činnosti sa menič konkrétne pohybuje. Analogicky zopakujte to isté aj pre opačný smer otáčania sústrojenstva.

Schéma zapojenia:

GRI

